

Försvarsdepartementet

Svar på remissen En veterangård för vila och återhämtning

1. Sammanfattning

Idrottsveteranerna och Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund uppskattar initiativet till att organisera en veterangård med det norska centret i Baereia som förebild. Vi **bejakar behovet av en veterangård** och är beredd att under vissa förutsättningar bidra till driften av en sådan. Vi ställer oss dock **avvisande till att Försvarmakten ska hantera de ekonomiska förutsättningarna** för driften av en veterangård. Det är vidare av väsentlig betydelse att fastställa platsen för ett eftertraktat provisorium intill dess Camp Valkyria är färdigställt då val av plats är grund för boendekostnaderna. Det är också av stor vikt att **slå fast att när Camp Valkyria är färdigställt ska veterangården lokaliseras till den platsen**. Det är också viktigt att intill dess ett vidgat veteranbegrepp är beslutat **kunna erbjuda utlandsveteraner från andra utsändande myndigheter tillträde** förutsatt att de myndigheterna är beredda att bidra ekonomiskt. Av det skälet är det olämpligt att knyta förutsättningarna till Förordning (2013:880) om statsbidrag till organisationer som stöder veteransoldater och deras anhöriga, i fortsättningen benämnd veteranstödsförordningen. **Statsbidraget till verksamheten bör därför kanaliseras via Kammarkollegiet.**

2. Utformningen av en veterangård

Utredningen är begränsad till att utreda behovet av rekreation, vila och återhämtning vilket har konstaterats finnas. Det finns även ett behov av psykosocialt stöd. Även om gruppen utlandsveteraner mår bättre än kontrollgrupp finns en konstaterad förhöjd risk för att drabbas av PTSD. Det decentraliserade stöd som idag lämnas av Försvarmakten är av varierande kvalitet och upplevs av många som svårt att nå. På Försvarmaktens hemsida framgår att utlandsveteraner och anhöriga, kontaktar i första hand den lokala anhörig- och veteransamordnaren vid behov av stöd och vägledning under och efter internationell insats. Vidare hänvisas man att söka veteran- och anhörigsamordnare på "sitt" förband via Försvarmaktens telefonväxel eller via mail till förbandets expedition. Veteran- och anhörigsamordnare är en roll som tilldelas en medarbetare på förbandet, oftast någon som tjänstgör i HR-funktion. Dessa har varierande övriga uppgifter och tid för just denna roll liksom varierande kunskap om behov och möjligheter att stödja enskilda. Försvarmaktens Veterancentrum kan kontaktas via e-post. **Att kunna erhålla**

ett psykosocialt stöd vid vistelse på en veterangård är av mycket stor betydelse för den enskilde. Ett samarbete mellan veterangården och Veteranmottagningen bör övervägas.

3. De ekonomiska förutsättningarna

Utredningen har presenterat en grov kostnadsuppskattning för det första året. Dialogen ska därefter enligt utredningen ske via Försvarmaktens Veterancentrum.

Försvarmakten har tydligt deklarerat sin åsikt i tidigare remissvar: "Försvarmakten ställer sig avvisande till inrättandet av ett fysiskt center för rekreation och återhämtning inom ramen för eller finansierat av Försvarmakten. Försvarmakten ställer sig positiv till att ideella krafter engagerar sig i veteranfrågan och initiativ helt friställda från svensk myndighetsstruktur är, med rätt fokus, av godo".

Att mot bakgrund av Försvarmaktens ståndpunkt överlämna ansvaret att dialogisera, prioritera och döma av det ekonomiska behovet för en veterangård enligt veteranstödsförordningen är synnerligen olämpligt. Utredningen skriver att till föreningar som ansöker KAN beloppet delas. Det är av stor vikt att stödet blir långsiktigt och förutsägbart. Förutom Försvarmaktens ståndpunkt begränsar förordningen stödet till de veteraner som genomfört internationell militär insats. Det framgår vidare i veteranstödsförordningen att statsbidrag enligt denna förordning får lämnas, i mån av tillgång på medel, till en organisation som enligt punkten 5 har bedrivit verksamhet inom det område som anges i 2 § under **minst två år**. Stödet bör därför inte vara knutet till förordningen då veterangården kan nyttjas även av andra myndigheters utsända förutsatt att de myndigheterna bidrar med erforderliga ekonomiska medel.

De i utredningen angivna ekonomiska förutsättningar är, vilket även utredningen poängterar, översiktliga och osäkra. För att kunna starta verksamheten behöver det finnas en möjlighet att initialt se över det ekonomiska bidragets storlek.

4. Camp Valkyria

Vi ser den nu **föreslagna veterangården som ett provisorium** intill dess Camp Valkyria är färdigställd och det är viktigt för det projektets fortskridande att det är en uttalad målbild. Camp Valkyria kommer, enligt den planläggning och de ekonomiska förutsättningar för projektets färdigställande som nu föreligger, att få de resurser som en bra veterangård är i behov av. Att finna en sådan befintlig anläggning till överkomlig kostnad på annat sätt synes inte möjligt i dagsläget.

Lokalisering

En veterangård bör lokaliseras till en plats som ger både veteranen och dess anhöriga möjlighet till rekreation. Hit hör natur som kan nyttjas i omedelbar närhet, liksom möjlighet till någon form av fysisk aktivitet i t.ex. närbeläget gym eller simhall. Det bör vidare finnas tillgång till aktiviteter i likhet med det norska centret, t.ex. bordtennis, minigolf och liknande verksamheter. De i utredningen föreslagna platserna lottornas kursgård i Älvkarleö och Gällöfsta är ur den aspekten inte lämpliga. Lottorna är heller inte intresserade av att binda upp sina faciliteter för detta ändamål. Inte heller Försvarsutbildarnas kursgårdar är lämpliga ur aspekten att Försvarsutbildarna har kursverksamhet under stora delar av året. Återstår då att finna ett lämpligt alternativ som kan accepteras ur ekonomisk synvinkel. Vid en översiktlig scanning av tänkbara alternativ ser vi en möjlighet på Riksidrottsförbundets anläggning på Bosön. Efter kontakt kan de erbjuda 1600 gästnätter i två- eller fyrbäddsrums inkl frukost, lunch, middag, för- och eftermiddagskaffe för de i utredningen föreslagna 3 milj kr. Det tillkommer då kostnad för eventuella idrottsytor och konferenslokaler. Det finns därutöver ett oanvänt förläggningshus i två våningar som kan avdelas men som kräver reparation. En sådan uppskattas kosta mellan 12-14 milj kr och ger då 54 bäddar, 4 mötesrum, två duschrum samt två tvättrum. Ett fastighetslån på längre tid ger en inte alltför stor årlig kostnad intill dess Camp Valkyria är färdigställt. Fördelen med detta är att det blir "veterangården" som nyttjas av veteraner och som efter flytt kan tjäna riksidrottsförbundet.

5. Drift

Det bör bildas en ideell förening med en styrelse med representant från intresserade samarbetsorganisationer (f.n. Idrottsveteranerna, Sveriges Veteranförbund och Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) och stiftelsen Veteranmöte. Styrelsen är arbetsgivarrepresentant för anställda och ansvarar för driften av Veterangården. För styrelsen bör avdelas ett styrelsearvode.

Originallet undertecknat

Lars-Olof Corneliusson

Anders Emanuelson

Lars-Olof Corneliusson

Anders Emanuelson

Ordförande Idrottsveteranerna

Ordförande Sveriges Militära Kamratföreningars
Riksförbund